

Vantaan Energia Oy
Peltolantie 27
01300 VANTAA

Viite: Vantaan Energia Oy, Kyllästetyn puun lämpökäsittelylaitoksen ympäristövaikutusten arviointi, Ympäristövaikutusten arviointiselostus 5.7.2021

YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ, VANTAAN ENERGIA OY, KYLLÄSTETYN PUUN LÄMPÖKÄSITTELYLAITOS

1. HANKETIEDOT JA YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

1.1 Hankkeen nimi

Kyllästetyn puun lämpökäsittelylaitos, Vantaan Energia Oy,
Martinlaakso, Vantaa

1.2 Hankkeesta vastaava ja yhteysviranomainen

Hankkeesta vastaava on Vantaan Energia Oy, jossa hankkeen yhteyshenkilö on Matias Siponen. Arviointiselostuksen on laatinut konsulttitoimenantona AFRY Finland Oy, jossa yhteyshenkilönä on Arto Heikkinen. YVA-lain mukaisena yhteysviranomaisena toimii Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus), jossa yhteyshenkilönä on Emmi Hänninen.

1.3 Hankkeen ja sen vaihtoehtojen kuvaus

Vantaan Energia suunnittelee rakentavansa pääsääntöisesti kyllästettyä puuta termisesti käsittelevän laitoksen, jossa käsittelystä syntyvä lämpöenergia hyödynnetään energiantuotantoon. Uuden polttolaitoksen sijaintipaikaksi on suunnitteilla Vantaan Energian Martinlaakson voimalaitos, jossa se korvaisi nykyisen hiilikattilan.

YVA-menettelyssä vaihtoehtoina ovat:

- **0-vaihtoehto (VE0)**: Hanketta ei toteuteta. Vaihtoehdossa VE0 arvioidaan hankkeen toteuttamatta jättämistä.
- **hankevaihtoehto (VE1)**: Hankevaihtoehdossa kyllästetyn puujätteen lämpökäsittelylaitos rakennetaan Vantaan Energia Oy:n Martinlaakson voimalaitosalueelle.

Hankevaihtoehdossa rakennetaan uusi kiinteän polttoaineen arinakattila, polttoaineen vastaanottotilat ja savukaasun puhdistusyksikkö. Uusi tuotantoyksikkö kytketään Martinlaakson muiden energiantuotantoyksiköiden vesi-, viemäri-, sähkö- ja automaatiojärjestelmiin. Laitos sijoitetaan purettavan hiilikattilan paikalle. Kyllästetyn puun lisäksi polttolaitoksella poltetaan muita kierrätyskelvottomia jätteitä, kuten pintakäsiteltyä puuta sekä puu-, kuitu-, muovi- ja tekstiilipitoisia jäännösmateriaaleja, joita syntyy jätteiden käsittelylaitosten lopputuotteena.

Hankkeen tarkoituksena on lisätä kyllästetyn puujätteen käsittelykapasiteettia Suomessa ja hyödyntää jätteen palamisessa syntyvä lämpöenergia Vantaan Energian energiantuotannossa. Hanke edistää fossiilisista polttoaineista luopumista, sillä käsittelystä saatavaa energiaa voidaan varastoida ja korvata sillä talvisin käytettävää maakaasua.

Suunniteltu jätteenkäsittelymäärä on enintään 60 000 tonnia vuodessa. Tällä jätemäärällä voidaan tuottaa kaukolämpöä 180 GWh eli noin 10 % Vantaan Energian kaukolämmön vuosituotannosta. Laitosta käytetään myös sähköntuotantoon, jonka määrä on noin 3 000–4 000 MWh vuodessa.

1.4 Hankkeen liittyminen muihin hankkeisiin

Hanke edistää Vantaan Energian tavoitetta luopua fossiilisista polttoaineista vuonna 2026. Jätteiden käsittelystä syntyvällä lämpöenergialla korvataan lämmityskaudella suoraan fossiilisten polttoaineiden käyttöä, ja kesällä lämpö varastoidaan lämmön kausivarastoon, johon liittyy yhtiöllä on käynnissä toinen hanke.

1.5 Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Hankkeeseen sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely) YVA-lain (252/2017) liitteen 1 kohdan 11 a perusteella: jätteiden käsittelylaitokset, joissa vaarallista jätettä

- poltetaan,
- käsitellään kemiallisesti,
- käsitellään biologisesti ja jotka ovat mitoitettu vähintään 5 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle, tai
- sijoitetaan kaatopaikalle.

Vantaan Energia Oy on saattanut vireille hankkeen YVA-menettelyn toimittamalla 7.4.2021 Uudenmaan ELY-keskukselle hanketta koskevan ympäristövaikutusten arviointiohjelman. Arviointiohjelma oli nähtävillä 15.4.–14.5.2021 ja yhteysviranomaisen antoi siitä lausuntonsa 14.6.2021.

Hankkeesta vastaava on toimittanut 5.7.2021 yhteysviranomaiselle ympäristövaikutusten arviointiselostuksen, joka on laadittu arviointiohjelman ja siitä annetun yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta.

1.6 Ympäristövaikutusten arvioinnin ja muiden menettelyjen yhteensovittaminen

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ei ole yhdistetty muihin menettelyihin. YVA-menettelyn päätyttyä hanke etenee lupavaiheisiin. Hankkeen toimivaltainen ympäristölupaviranomainen on Etelä-Suomen aluehallintovirasto (YSL 527/2014, liite 1 taulukko 1, kohdat 3 a ja 13 a, YSA 713/2014, 1 § 1 momentti). YVA-selostus sekä siitä annettu yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä liitetään lupahakemuksiin.

1.7 Hankkeen toteuttamisen edellyttämät suunnitelmat, luvat ja päätökset

Tämän hankkeen toteuttamiseen tarvittavia lupia ja päätöksiä ovat:

- ympäristölupa (ympäristönsuojelulaki YSL 527/2014, valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta YSA 713/2014)

- rakennuslupa (maankäyttö- ja rakennuslaki MRL 132/1999)
- lentoestelupa ja lentoestelausunto (ilmailulaki [864/2014] 158 §)
- vaarallisten kemikaalien käsittelyyn ja varastointiin liittyvät luvat ja ilmoitukset (vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annettu laki 390/2005)
- muut luvat ja sopimukset
 - jätevesien viemäriverkkoon johtamista koskeva sopimus
 - kaukolämpöjohtojen ja sähköverkon edellyttämät luvat
 - Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) painelaiterekisteri.

2. OSALLISTUMISEN JÄRJESTÄMINEN JA YHTEENVETO ARVIOINTI-SELOSTUKSESTA ANNETUISTA LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

2.1 Arviointiselostuksesta tiedottaminen ja kuuleminen

Yhteysviranomainen on tiedottanut arviointiselostuksesta kuuluttamalla siitä 9.8.–7.10.2021 välisen ajan Uudenmaan ELY-keskuksen verkkosivuilla www.ely-keskus.fi/kuulutukset --> Uusimaa sekä ympäristöhallinnon verkkosivulla www.ymparisto.fi. Hankesivun suomenkielinen lyhytosoite on:

www.ymparisto.fi/kyllastetynpuunlampokasittelylaitosYVA ja ruotsinkielinen lyhytosoite:

<https://www.miljo.fi/forbranningsanlaggningenforimpregnerattraMKB>.

Tieto arviointiselostuksen kuulutuksesta on ollut nähtävillä Vantaan kaupungin verkkosivuilla. Lisäksi tieto kuulutuksesta on julkaistu Hufvudstadsbladet- ja Vantaan Sanomat -sanomalehdissä.

Arviointiselostuksen painettu versio on ollut nähtävillä seuraavissa paikoissa:

- Pasilan virastokeskus, yhteisaula, 2. krs, os. Opastinsilta 12 A, 00520 Helsinki

- Vantaan kaupungin ympäristökeskus, os. Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa.

Arviointiselostuksesta järjestettiin yleisötilaisuus verkkotilaisuutena 24.8.2021. Tilaisuuteen osallistui hankkeesta vastaavan, konsultin ja yhteysviranomaisen lisäksi 26 henkilöä. Tilaisuudessa esitetty materiaali, tilaisuuden tallenne sekä tilaisuudessa esitetyt kysymykset ja niiden vastaukset ovat nähtävillä toistaiseksi tilaisuuden esittelysivulla verkko-osoitteessa

<https://www.vantaanenergia.fi/tervetuloa-vantaan-energian-yva-hanketta-kasittelevaan-online-tilaisuuteen-24-8-2021/>.

Vastaava tilaisuus järjestettiin myös ohjelmavaiheessa.

YVA-menettelyä seuraamaan koottiin seurantaryhmä, jonka tarkoituksena oli edistää tiedonkulkua ja -vaihtoa hankkeesta vastaavan, viranomaisten ja muiden sidosryhmien välillä.

Seurantaryhmän edustajat seurasivat arvioinnin etenemistä sekä esittivät mielipiteitään ympäristövaikutusten arviointiohjelman, arviointiselostuksen ja sitä tukevien selvitysten laadinnasta.

Seurantaryhmä kokoontui ensimmäisen kerran YVA-ohjelman luonnosvaiheessa 30.3.2021 ja toisen kerran 7.6.2021. Tilaisuudet pidettiin sähköisesti.

Hankkeen vaikutusalueen asukasyhdistysten edustajille järjestettiin kaksi ryhmähaastattelutilaisuutta, joissa oli mukana yhteensä 13 osallistujaa. Tilaisuuksissa keskusteltiin suunniteltavan laitoksen tekniikasta ja turvallisuudesta, sekä hankkeen aiheuttamista muutoksista elinympäristön tilaan.

2.2 Lausunnot ja mielipiteet

ELY-keskus on pyytänyt arviointiselostuksesta lausunnot Vantaan kaupunginhallitukselta sekä Vantaan kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaiselta, Vantaan kaupungin museolta, Etelä-Suomen aluehallintoviraston (ESAVI) peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueelta sekä ESAVIN ympäristöluvat-vastuualueelta, Fingrid Oyj:ltä, Helsingin seudun liikenteeltä (HSL), Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY kuntayhtymältä, Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselta, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes), Uudenmaan liitolta sekä Väylävirastolta.

Arviointiselostuksesta toimitettiin yhteysviranomaiselle viisi lausuntoa ja yksi mielipide.

2.3 Yhteenveto saaduista lausunnoista

Lausuntojen mukaan hankkeen aiheuttamia ympäristövaikutuksia ja niiden hallintakeinoja on tunnustettu arviointiselostuksessa riittävällä tasolla ja vaikutusten arviointi on riittävä.

Tuhkien hyötykäyttömahdollisuuksien tutkimista pidettiin hyvänä, vaikka alustavan arvion mukaan kaikki laitoksella muodostuvat tuhkat ovat vaarallista jätettä.

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Lausunnoissa nostettiin esiin asukasvuorovaikutuksen tärkeys. Toimivien tiedonvaihtokanavien ja aktiivisen palautekanavan avulla voidaan vähentää toiminnasta aiheutuvaa huolta ja saada ajoissa tietoa asuinympäristöön mahdollisesti kohdistuvista haitoista.

Todettiin, että hankkeen suunnittelun ja rakentamisen aikaiseen avoimeen ja ajantasaiseen tiedottamiseen tulee panostaa, vaikka hankkeella ei ennalta arvioiden ole merkittäviä vaikutuksia ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Onnettomuus- ja häiriötilanteet

Useassa lausunnossa kiinnitettiin huomiota laitoksen turvallisuuteen normaalitilanteessa sekä mahdollisten onnettomuus- ja häiriötilanteiden ennakoimiseen ja turvallisuuteen. Onnettomuusvaarojen ja onnettomuuksien seurausten arviointia sekä riskienhallintakeinojen tunnistamista pidettiin riittävinä huomioiden hankkeen suunnittelu-tilanne.

Tukesin lausunnossa annetun arvion mukaan suunniteltuun ammoniakkiveden käsittelyyn ja varastointiin liittyy merkittävämpiä onnettomuusriskejä kuin savukaasujen käsittelyssä nykyisin käytössä olevaan ureaan. Ammoniakkiveden käyttöä urean sijaan ei ole perusteltu, eikä vaihtoehtoisten menetelmien vaikutuksia onnettomuusvaaroihin arvioitu. Lisäksi todettiin, että kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) 8 § edellyttää toiminnanharjoittajaa valitsemaan käyttöön olemassa olevista vaihtoehdoista vähiten vaaraa aiheuttavat kemikaalit tai menetelmät, minkä huomioimista Tukes on edellyttänyt jo arviointiohjelmavaiheen lausunnossa.

7.12.2021

Väylävirasto huomautti lausunnossaan, että mahdollisista liikenneonnettomuuksista aiheutuvia, vaarallisen jätteen leviämisen vuoksi tarvittavia toimenpiteitä ei ole käsitelty arviointiselostuksessa. Todettiin, että päästöt pitää voida minimoida häiriötilanteessakin, mikä tulee huomioida jatkosuunnittelussa.

Meluvaikutukset

Melutasojen muutosta nykytilanteeseen verrattuna ei pidetty merkittävänä eikä asutuksen kannalta haitallisena. Tarpeellisena nähtiin, että melua torjutaan niin tehokkaasti, että rakennuksiin kohdistuva kokonaismelutaso ei ainakaan nouse nykyisestä. Erityistä huomiota haluttiin kiinnitettävän Matkatien asuinrakennusten meluntorjuntaan, jotta yöaikainen melu jää alle ohjearvon. Meluntorjunnan onnistuminen tulee varmistaa mittauksin lähimmissä häiriintyvissä kohteissa laitoksen valmistumisen jälkeen.

Vaikutukset ilmanlaatuun

Todettiin, että arviointiselostuksen ja ilmanlaatuselvityksen mukaan ilman epäpuhtauspitoisuudet alittavat säädetyt raja- ja ohjearvot eivätkä niiden pitoisuudet ulkoilmassa aiheuta terveyshaittaa tai haitallisia vaikutuksia kasvillisuudelle.

Tuhkien käsittelyn ja kuljetusten suunnittelua siten, että pöly ei pääse leviämään ympäristöön pidettiin tärkeänä.

Pölyn leviämisen tehokas estäminen hankkeen rakentamisen ja käytön aikana nähtiin välttämättömänä asuinrakennusten läheisen sijainnin vuoksi. Pölyntorjuntasuunnitelmien laatimista pidettiin tarpeellisena, ja lisäksi nostettiin esiin pölyn leviämisen säännöllisen aistinvaraisen tarkkailun merkitys.

Lisäksi todettiin, että arviointiselostuksen leviämismallinnuksen raportissa olisi suositeltavaa viitata myös WHO:n vuonna 2006 antamiin ilmanlaadun ohjearvoihin, vaikka rikkioksidin, typpioksidin ja hiukkasten pitoisuudet alittavatkin myös nämä ohjearvot.

Vaikutukset kulttuuriperintöön

Vantaan kaupunginmuseon lausunnon mukaan kulttuuriympäristökohteet on otettu hyvin huomioon arvioinnissa ja vaikutusten arviointi

on kulttuuriympäristön vaalimisen kannalta riittävä. Lausunnossa todettiin, että arviointiselostuksessa huomioidun Suuren Rantatien eli Kuninkaantien linjauksen esiin tuontia voimalan alueen rakenteissa voidaan ideoida yhteistyössä hankkeen suunnittelijan ja museon kanssa.

Ilmastovaikutukset

Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lausunnossa todettiin, että arviointiselostuksessa on kuvattu rakentamisen ja käytön aikaisten haitallisten ilmastovaikutusten ehkäisy- ja lieventämistoimenpiteitä. Selostuksessa on vertailtu polttolaitoksen ilmastopäästöjä nykytilaan eli kivihiilen polttamiseen, minkä ympäristölautakunta oli ohjelmalausunnossaan nostanut esiin.

2.4 Yhteenveto mielipiteestä

Mielipiteessä esitettiin, että hanketta ei toteuteta. Koettiin, että hankkeesta tiedottaminen alueen asukkaille on epäonnistunut. Lisäksi koettiin, että käytetyillä käsitteillä "lämpökäsittely" ja "kiertotaloutta tukeva" asukkaita on johdettu harhaan. Huolimatta siitä, että arviointiselostuksen mukaan ympäristöhaitat kasvavat vain vähän nykyisestä, on hankkeesta haittaa alueen asukkaille ja luonnolle. Energian tuottaminen polttamalla fossiilista tai muuta ainetta tuottaa aina ympäristöhaittoja.

Lisäksi esitettiin huoli vaikutuksesta koko pääkaupunkiseudulle Silvolan vesivaraston läheisyyden takia.

3. ARVIOINTISELOSTUKSEN RIITTÄVYYS JA LAATU

Uudenmaan ELY-keskus on tarkastanut arviointiselostuksen riittävyyden ja laadun. YVA-menettelyn yhteysviranomaisena Uudenmaan ELY-keskus toteaa tältä osin seuraavaa.

Vantaan Energia Oy:n kyllästetyn puun lämpökäsittelylaitoksen ympäristövaikutusten arviointiselostus täyttää YVA-lain (252/2017) 19 §:n ja YVA-asetuksen (277/2017) 4 §:n sisältövaatimukset ja se on käsitelty YVA-lainsäädännön vaatimalla tavalla. Arviointiselostus on laadittu ottaen huomioon hankkeen arviointiohjelma ja yhteysviranomaisen siitä antama lausunto. Hankkeesta vastaavalla on

myös ollut käytettävissään riittävä asiantuntemus ympäristövaikutusten arvioinnin toteuttamiseen.

Arviointiselostuksen perusteella on mahdollista muodostaa riittävä kokonaiskuva hankkeesta ja sen keskeisistä ympäristövaikutuksista. Arviointiselostuksessa on käsitelty yhtä toteutusvaihtoehtoa ja vertailtu sitä nollavaihtoehtoon eli hankkeen toteuttamatta jättämiseen. Ympäristövaikutuksia on arvioitu riittävästi. Hankkeen mahdollisia yhteisvaikutuksia muiden lähialueella olevien hankkeiden kanssa on käsitelty ja todettu, ettei yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa tunnistettu olevan.

Näin todetusta arviointiselostuksen riittävydestä huolimatta arvioinnissa on saadun palautteen sekä yhteysviranomaisen oman tarkastelun perusteella todettu olevan joitakin huomioitavia seikkoja, joita käsitellään seuraavassa kappaleessa.

3.1 Arviointiselostuksessa havaitut puutteet, virheet ja epävarmuustekijät

YVA-menettelyn perusteista

Arviointiselostuksessa hankkeen YVA-menettelyn lakisääteisen veloitteen kuvauksessa on lainattu YVA-lain vanhan hankeluettelon kohtaa 11 a. Uusi hankeluettelo on tullut voimaan 1.2.2019. Lakisääteisissä menettelyissä tulee soveltaa ajantasaista lainsäädäntöä.

Päästöjen torjuminen onnettomuustilanteissa

Onnettomuus- ja häiriötilanteiden osalta yhteysviranomaisen on ohjelmalausunnossaan edellyttänyt vaarallisten jättejakeiden kuljetuksissa mahdollisesti sattuvien onnettomuuksien tarkastelua. Lisäksi yhteysviranomaisen on nostanut esiin poikkeustilanteisiin varautumisen ja vahinkojen torjumisen, erityisesti päästöjen ympäristöön leviämisen ehkäisemisen tarkastelun.

Arviointiselostuksessa on tunnistettu hyvin häiriötilanteita ja niitä kuvaavassa taulukossa on esitetty riittävästi haittojen ennaltaehkäisyä, mutta joihinkin häiriötilanteisiin varautumisesta puuttuu kuvaus toimimisesta ja haittojen lieventämisestä häiriötilanteen sattuessa. Esimerkiksi kemikaalivuodon ja liikenneonnettomuuden

osalta tarkastelusta puuttuvat toimintaohjeet ja haittojen torjuminen onnettomuustilanteessa.

Myös Väylävirasto on nostanut lausunnossaan esiin vaarallisten jätteiden ongelmatilanteiden puutteellisen käsittelyn arviointiselostuksessa.

Ilmastovaikutukset

Ilmastovaikutusten arvioinnin osalta tuloksiin vaikuttavia epävarmuustekijöitä ei ole esitetty kattavasti, vaikka yhteysviranomaisen on ohjelmalausunnossaan sitä edellyttänyt. Myös rakentamisen ilmastovaikutusten laskennallinen tarkastelu olisi voinut olla kattavampaa, esimerkiksi arviot keskeisimpien rakennusmateriaalien, kuten teräksen ja betonin, määristä puuttuvat. Ilmastovaikutuksista ei ole myöskään tehty selkeää yhteenvetoa eri vaiheiden ja toimintojen arviointituloksista eri vaihtoehdoissa. Puutteet eivät kuitenkaan ole merkittäviä, sillä tehty ilmastovaikutusten arviointi on riittävä kasvihuonepäästöjen kokoluokkien hahmottamiseksi.

Melu

Yhteysviranomaisen edellytti ohjelmalausunnossaan, että arviointiselostuksessa tulee esittää melulaskennoissa käytetyt lähtötiedot sekä se, mihin melupäästötiedot perustuvat. Melupäästötietoja ei arviointiselostuksessa tai sen liitteenä olevassa meluraportissa kuitenkaan esitetä kattavasti, vaan tiedot pitää etsiä aiemmista raporteista, mitä ei voida pitää hyvänä ratkaisuna. Melutarkastelua voidaan kuitenkin pitää riittävänä.

Johtopäätelmät

Edellä esitetyistä puutteista huolimatta yhteysviranomaisen pitää arviointiselostusta riittävänä. Vaikutusarvioinnin puutteet ovat luonteeltaan sellaisia, että ne eivät edellytä arviointiselostuksen täydentämistä, vaan arviointia voidaan täydentää ja tarkentaa hankkeen jatkosuunnittelussa ja tulevilla lupamenettelyissä.

4. YHTEYSVIRANOMAISEN PERUSTELTU PÄÄTELMÄ

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä perustuu ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) 19 §:ssä sekä valtioneuvoston asetuksen ympäristövaikutusten arvioinnista (277/2017) 4 §:ssä annettuihin arviointiselostuksen sisältövaatimuksiin, arviointiselostuksessa esitettyihin hankkeen kuvaukseen ja selvityksiin, niiden tuloksiin ja tulosten arviointiin sekä selostuksesta annettujen lausuntojen ja mielipiteiden sisältöön.

Tämä yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä sisällytetään hanketta koskevaan lupapäätökseen YVA-lain 26 §:n mukaisesti. Lupapäätöksestä on käytävä ilmi, miten arviointiselostus ja perusteltu päätelmä on otettu huomioon.

4.1 Merkittävät vaikutukset ja niiden perustelut

Hankkeesta vastaava on arvioinut, että hankevaihtoehtoa (VE1) voidaan pitää ympäristövaikutusten kannalta toteutuskelpoisena. Hankkeen toteuttamisella ei arvioida olevan sellaisia haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei voitaisi hyväksyä, estää tai lieventää hyväksyttävälle tasolle.

Toiminnasta voi hankkeesta vastaavan arvion mukaan aiheutua vähäisiä kielteisiä vaikutuksia liikenteen osalta sekä ilmanlaatuun, ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen niin rakentamisen kuin käytöstä poiston aikana. Myös onnettomuus- ja häiriötilanteiden vaikutukset on arvioitu vähäisiksi kielteisiksi. Luonnonvarojen hyödyntämisen kannalta hankkeella arvioidaan olevan vähäisiä myönteisiä vaikutuksia. Muita vaikutuksia ei arvioida olevan.

Arviota haitallisten ympäristövaikutusten merkittävydestä voidaan pitää oikeana. Yhteysviranomaisen näkemyksen mukaan hankkeella ei lieventämistoimet huomioiden ole sellaisia ympäristövaikutuksia, jotka ovat luokiteltavissa merkittäviksi.

4.2 Muut vaikutukset

Vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen

Hankkeen vaikutukset ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen arvioidaan merkittävydeltään vähäisiksi. Arviota

voidaan pitää oikeasuuntaisena ottaen huomioon alueen nykytila, lähiasutukseen arvion mukaan kohdistuvat vaikutukset ja esitetyt lieventämistoimet.

Yhteysviranomaisen kuitenkin korostaa, että ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin ja seurannan kohdalla tulee huomioida myös asukkaiden kokemus asian merkittävydestä. Arviointiselostuksessa on esitetty mahdollisia tapoja seurata ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia, kuten säännöllisesti järjestettävät keskustelutilaisuudet, asukaskyselyt, haastattelut sekä sähköiset palautekanavat. Selostuksen mukaan asukkaille ja muille sidosryhmille voidaan lisäksi osoittaa hankevastaavan taholta yhteyshenkilö, jolle voi ilmoittaa häiritsevistä vaikutuksista. Yhteysviranomaisen suosittelee esitettyjen suunnitelmien toteuttamista.

Riskit sekä onnettomuus- ja häiriötilanteet

Arviointiselostuksen mukaan ympäristön ja terveyden kannalta haitallisten onnettomuus- ja häiriötilanteiden todennäköisyys on hyvin pieni, kun otetaan huomioon panostus häiriötilanteiden synnyn ennaltaehkäisyyn ja ympäristövaikutusten torjuntaan.

Yhteysviranomaisen pitää arviota oikeana, mutta toteaa, että onnettomuustilanteista voi pahimmillaan aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Liikenne

Arviointiselostuksen mukaan kyllästetyn puun polttolaitoksen myötä liikenne Martinlaakson voimalaitosalueelle kasvaa noin 3–6 raskaalla ajoneuvolla vuorokaudessa. Henkilöliikenteen kasvun arvioidaan olevan vähäistä. Liikenteen lisäys hankevaihtoehdossa on vähäinen verrattuna Kehä III:n liikenteen kokonaismäärään. Liikenteen määrän kasvulla ei siten arvioida olevan haitallisia vaikutuksia alueen muuhun liikenteeseen tai kuljetuksien käyttämien teiden ympäristöön. Liikennemäärän kasvun ei arvioida myöskään aiheuttavan parantamistarpeita liikenneverkossa.

Arviointiselostuksessa on esitetty nykyiset liikennemäärät alueella sekä arvioitu hankkeen aiheuttamaa lisäliikennettä. Alue sijaitsee jo vilkkaasti liikennöidyn Kehä III:n varrella Martinlaaksossa.

Yhteysviranomaisen arvioi, että hankkeen liikenteestä ei aiheudu merkittävää muutosta nykyisiin liikennemääriin alueen tieverkolla ja siten hankkeen liikennevaikutukset ovat vähäiset.

Pinta- ja pohjavedet

Laitoksen pintavesivaikutuksia on arvioitu riittävästi ja ohjelma-vaiheessa edellytetyt tarkennukset huomioiden. Laitoksen jätevedet, kuten prosessivedet ja lattiavedet, johdetaan jätevesiverkoston ja puhtaat hulevedet sadevesiverkoston. Prosessivesiä pyritään kierrättämään eikä poisjohdettavia jäähdytysvesiä synny. Sammutusvesien käsittely onnettomuustilanteissa on suunniteltu. Laitoksen toiminnasta tai rakentamisesta ei arvion mukaan aiheudu pintavesiin haitallisia vaikutuksia, ja tätä johtopäätöstä voidaan pitää oikeana.

Arviointiselostuksessa on tunnistettu ja arvioitu riittävästi hankkeen vaikutuksia maa- ja kallioperään sekä pohjavedeen. Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä normaalitoiminnan aikaisia vaikutuksia alueen maa- ja kallioperään, eikä pohjaveden määrälliseen tai laadulliseen tilaan laitosalueella. Yhteysviranomaisen yhtyy tähän näkemykseen.

Melu

Toiminnan aiheuttamaa melua voimalan ympäristössä on tarkasteltu laskennallisesti sekä mittauksin. Laskennan melupäästötietoina on käytetty aiemman meluselvityksen (v. 2020) lähtötasoja.

Meluselvityksessä on esitetty toiminnan aiheuttamat keskiäänitasot päivällä klo 7–22 ja yöllä klo 22–7. Mittauksilla selvitettiin poltto-ainekuljetusten peräkärrien ja konttien käsittelystä aiheutuvan melun mahdollista iskumaisuutta, sekä melun enimmäistasoja altistuvassa kohteessa. Mittausten perusteella lastaukseen liittyvä toiminta ei ollut mittauspisteissä iskumaista. Melun enimmäistasot jäivät myös alhaisiksi eivätkä erottuneet tasoiltaan alueen muusta yöaikaisesta melusta.

Lähiasukkaille aiheutuvan haitan arvioimiseksi meluselvityksessä oli tarkasteltu melupäästömittausten tietojen perusteella pienitaajuisen melun aiheuttamaa häiriötä sisätiloissa lähimmissä altistuvissa

kohteissa. Selvityksen perusteella pienitaajuiselle melulle annetut toimenpidearvot eivät ylittyneet yö- tai päiväaikaan.

Yhteismelutarkastelussa on huomioitu tie-, katu- ja lentoliikenteen melu. Selostuksen mukaan eri liikennemuotojen aiheuttama melu on voimalan toiminnan äänitasoa voimakkaampaa, mutta erityisesti yöaikaan myös voimalan melu on havaittavissa.

Hankkeella ei ole arvioitu olevan vaikutusta lähialueen melutasoihin tai melun aiheuttamaan häiriöön. Arviota voidaan pitää oikeana.

Ilmastovaikutukset

Ilmastovaikutusten arviointi sisältää olennaiset osa-alueet ja on tehty kaikille kyllästetyn puun lämpökäsittelylaitoksen toteutusvaiheille. Arviointiselostus vastaa suurimmalta osin yhteysviranomaisen ohjelmalausunnossa edellytetyjä ilmastovaikutusten arviointitarpeita. Selostuksessa on esitetty riittävästi arvioinnin oletuksia ja käytettyjä menetelmiä. Tuloksiin vaikuttavia epävarmuustekijöitä ja haitallisten ilmastovaikutusten lieventämistoimenpiteitä on tarkasteltu melko yleisellä tasolla.

Laitoksen rakentamisvaiheen ilmastovaikutukset on arvioitu vähäisiksi. Laskennallinen arvio kattaa laitoksen betonisten ja metallisten rakennusmateriaalien tuotevaiheen sekä rakentamisen aikaiset työkoneiden ja kuljetusten kasvihuonekaasupäästöt. Selostuksessa on viitattu sanallisesti myös muihin rakentamisen aikaisiin päästölähteisiin, kuten räjäytyksiin. Tehdyt laskelmat ovat tarkkuudeltaan riittäviä, vaikka ne todennäköisesti aliarvioivat rakentamisvaiheen kasvihuonekaasupäästöjä. Laitoksen suunnitellun sijaintipaikan vuoksi maankäytön muutoksesta syntyvää hiilivaraston ja -nielun menetystä ei ole ollut tarvetta tarkastella.

Ilmastovaikutusten arvioinnissa on kuvattu lämpökäsittelylaitoksessa poltettavan puun sekä käynnistys- ja tukipolttoaineena käytettävän maakaasun hiilidioksidipäästöt ja niiden laskenta. Arvioinnin perusteella jää hieman epäselväksi, miten laitoksen 20 vuoden käyttöiän aikana mahdollisesti tapahtuva poltettavan aineksen koostumuksen ja sen fossiilisen sisällön muutos vaikuttaa käytönaikaisiin päästöihin tulevaisuudessa. Arvioinnissa ei ole eroteltu biogeenisistä ja fossiilisista lähteistä peräisin olevia hiilidioksidipäästöjä.

Savukaasujen puhdistusmenetelmässä reagoivana aineena käytettävästä natriumkarbonaatista muodostuvat hiilidioksidipäästöt on huomioitu arvioinnissa. Laitoksen toimintavaiheen kuorma-autokuljetusten päästöt on esitetty liikenteen päästölaskelmien yhteydessä. Muiden selostuksessa tunnistamatta jääneiden päästölähteiden, kuten laitoksen sähkön käytön ja laitoksen toiminnassa syntyvien jätteiden ja jätevesien käsittelyn merkitys on ilmastovaikutusten kannalta todennäköisesti vähäinen.

Kasvihuonekaasupäästöihin ja hiilensidontaan liittyvän ilmastonmuutoksen hillintänäkökulman lisäksi laitoksen ilmastovaikutusten arvioinnissa kuuluu huomioida ilmastonmuutoksesta pitkällä aikavälillä aiheutuvat vaikutukset hankealueella ja miten näihin vaikutuksiin varaudutaan. Asiaa on käsitelty arviointiselostuksessa melko yleisellä tasolla tarkastellen tyypillisimpiä energiantuotantolaitosten ilmastoriskejä ja niihin varautumista. Vaikutusarviointia ei ole kuitenkaan kytketty esimerkiksi toiminnan aikaisiin onnettomuus- ja häiriötilanteiden ennaltaehkäisy- ja varautumistoimenpiteisiin.

Hankkeella ei kokonaismerkittävyyden arvioinnin mukaan nähdä olevan ilmastovaikutuksia muun muassa siksi, että kasvihuonekaasupäästöjen syntypaikalla ei olisi merkitystä. Laitoshankkeen ilmastovaikutuksilla on kuitenkin merkitystä erityisesti peilattaessa niitä paikallisesti ja alueellisesti asetettuihin ilmastotavoitteisiin. Kun huomioidaan kyllästetyn puun käsittelyn rajalliset vaihtoehdot ja käsittelylaitoksen asema toiminnanharjoittajan fossiilittomaan energiantuotantoon tähtäävässä kokonaisuudessa, hankkeen toteutumisesta aiheutuvat ilmastovaikutukset voidaan katsoa tarkastelun epävarmuudet ja rakentamisvaiheen vaikutukset huomioiden merkittävydeltään vähäisesti kielteisiksi.

Jätejakeiden käsittely ja hyödyntämistoimet

Laitoksen rakentamisen aikana ja toiminnassa muodostuu sekä tavanomaisia että vaarallisia jätteitä, jotka toimitetaan asianmukaisesti vastaanotto paikkoihin.

Yhteysviranomainen on ohjelmalausunnossaan esittänyt, että pilaantuneiden maa-ainesten vastaanottoa ja käsittelyä tulee tarkentaa arviointiselostuksessa. Hankkeesta vastaava on jatkoselvitysten tuloksena päättänyt siihen, että pilaantuneita maa-aineksia ei oteta laitokselle käsiteltäväksi.

Myös tekstiilijätteen polttamiselle yhteysviranomaisen edellytti tarkentavia perusteluita. Arviointiselostuksessa on tarkennettu, että poltettava tekstiilijäte on tekstiilipitoista jäännösmateriaalia, jota ei voida kierrättää.

Arviointiselostuksessa on käsitelty myös poltossa syntyvien tuhkien määrää ja jatkotoimenpiteitä polttoprosessin jälkeen sekä kuvattu tuhkien ja kuonien käsittelyä ja toimituslogiikkaa. Kaikki tuhkat ja kuonat käsitellään suljetuissa tiloissa siten, että pöly ei pääse leviämään ympäristöön, ja toimitetaan loppusijoitukseen asianmukaiseen vastaanottoaikaan. Loppusijoitus toteutetaan niin, ettei ympäristöön aiheudu maaperän tai pohjaveden pilaantumista, pölyämistä tai terveyshaittoja. Tuhkien ominaisuuksista ja käsittelymenetelmien kehityksestä riippuen voidaan jatkossa tutkia myös tuhkan hyötykäyttömahdollisuuksia. Hakijan esittämään arviota, että tuhkien käsittelystä ei normaali-toiminnassa aiheudu vaikutuksia ympäristöön muutoin kuin jätekuljetusten muodossa, voidaan pitää oikeasuuntaisena.

Maisema ja kulttuuriympäristö

Arviointiselostuksen mukaan laitoksen ja sen edellyttämien rakenteiden toteuttamisesta ei aiheudu merkittävää vaikutusta alueen maisemakuvaan. Hankealue sijoittuu osaksi teollista maisemaa, joten muutos maisemaan on vähäinen. Hankkeella ei myöskään ole vaikutusta Suuren Rantatien säilyneen linjauksen eheyteen tai sen palauttamiseen tai yhdistämisen mahdollisuuksiin. Hankealueen läheisen maiseman, arkeologisen kulttuuriperinnön, rakennusperinnön tai kulttuuriympäristön arvotettuihin kohteisiin ei muodostu hankkeen toteuttamisen myötä merkittäviä vaikutuksia.

Arviointiselostuksessa on tunnistettu ja kuvattu lähialueen maisema-alueita sekä kulttuuriympäristö- ja muinaiskohteita. Myös Suuren Rantatien linjaus on huomioitu riittävästi. Esitettyä arviota maisema- ja kulttuuriympäristövaikutuksista voidaan pitää oikeana.

Luontoarvot ja luonnonsuojelu

Arviointiselostuksessa on kuvattu alueen luonnonympäristön nykytila sekä arvioitu hankkeen vaikutukset kasvillisuuteen, eläimistöön, luontotyyppeihin, uhanalaisiin ja huomionarvoisiin lajeihin sekä Natura 2000-alueisiin, luonnonsuojelualueisiin ja muihin luonto-

kohteisiin. Arviointiselostuksessa on kuvattu myös hankkeen välillisiä vaikutuksia luontoarvoihin onnettomuus- ja häiriötilanteissa. Luontoselvityksiä tai maastokäyntejä ei pidetty tarpeellisina, sillä suunniteltu rakentaminen sijoittuu rakentamisen voimakkaasti muuttamaan ympäristöön voimalaitosalueelle.

Arviointiselostuksen mukaan laitoksen toiminnan aikana vaikutuksia ympäröivään luontoon voi aiheutua lähinnä päästöistä ilmaan. Savukaasupäästöjen mallinnuksen mukaan ilmapäästöjen aiheuttamat pitoisuudet ovat matalia savukaasujen tehokkaan puhdistamisen ansiosta, ja hankkeen vaikutus alueen laskeumiin on vähäinen. Ilmapäästöillä ei näin ollen arvioida olevan vaikutuksia kasvillisuuteen tai eläimistöön.

Voimalaitosaluetta lähimmät Natura 2000 -alueet sijaitsevat 2–3 kilometrin päässä ja lähimmät luonnonsuojelualueet 1–2 kilometrin päässä. Huomionarvoisia luontokohteita on lähimmillään noin 100 metrin päässä. Arviointiselostuksen mukaan hankkeella ei ole haitallisia vaikutuksia lähimpiin luonnonsuojelukohteisiin eikä Natura 2000 -alueisiin kohdistu sellaisia vaikutuksia, että luonnonsuojelulain (65 §) tarkoittama Natura-arviointi olisi tarpeellinen. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutuksia luonnon monimuotoisuuteen tai ekologisiin yhteyksiin. Laitoksen sijoittamista rakennetulle voimalaitosalueelle pidetään luonnonsuojelun kannalta järkevänä.

Yhteysviranomaisen pitää hankkeesta vastaavan arviota luontoarvoihin kohdistuvista vaikutuksista oikeana.

4.3 Muut arviointiselostusta koskevat huomiot ja ohjeet jatkosuunnitteluun

Hankkeen jatkosuunnittelussa poikkeustilanteiden aiheuttamien ympäristöhaittojen torjuntaa ja niihin varautumista on syytä tarkastella kattavammin. Onnettomuustilanteita tulee tarkastella ennaltaehkäisyn näkökulman lisäksi ympäristöhaittojen tehokkaan torjumisen ja vahinkojen minimoimisen kannalta.

Ammoniakkiveden käyttöä savukaasujen käsittelyssä urean sijaan ei ole perusteltu arviointiselostuksessa. Tukesin lausunnon mukaan ammoniakkiveden käsittelyyn ja varastointiin liittyy kuitenkin merkittävämpiä onnettomuusvaaroja kuin urean käyttöön. Savukaasujen käsittelyn kemikaalivaihtoehtoja on syytä vertailla ja tarkastella onnettomuusriskien näkökulmasta, huomioiden

kemikaaliturvallisuuslain 8 §:n asettama edellytys vähiten vaaraa aiheuttavan kemikaalin käyttöön.

Hankkeen YVA-menettelyyn liittyvä tiedotus sekä vuorovaikutus- ja osallistumismahdollisuudet ovat olleet monipuolisia ja kattavia (mm. seurantaryhmä, sidosryhmähaastattelut, yleisötilaisuudet, hankkeeseen liittyvät tiedotteet, Internet-sivut ja lehdistötiedotteet). Tästä huolimatta jotkut lähiasukkaat ovat kokeneet tiedotuksen ja vuorovaikutuksen puutteelliseksi. On tärkeää, että laitoksen lähialueilla asuvat huomioidaan ja avoimeen, ajantasaiseen ja vuorovaikutteiseen tiedottamiseen panostetaan hankkeen toteuttamisen ja käytön aikana. Hankkeeseen on syytä nimetä hankkeesta vastaavan yhteyshenkilö.

5. PERUSTELLUSTA PÄÄTELMÄSTÄ TIEDOTTAMINEN

Uudenmaan ELY-keskus toimittaa tiedon perustellusta päätelmästä lausunnonantajille, muille asianosaisille viranomaisille sekä mielipiteen esittäjille. Perusteltu päätelmä liitteineen sekä vastaanotetut lausunnot ja mielipiteet ovat nähtävillä ympäristöhallinnon internetsivuilla osoitteissa:

www.ymparisto.fi/kyllastetynpuunlampokasittelylaitosYVA

ja

www.miljo.fi/forbranningsanlaggningenforimpregnerattraMKB.

6. SUORITEMAKSU, SEN MÄÄRÄYTYMINEN JA MUUTOKSENHAKU SEKÄ YVA-MENETTELYSSÄ SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Suoritemaksu 11 000 euroa.

6.1 Maksun määräytyminen

Arviointiselostuksesta annettavasta ELY-keskuksen lausunnosta perittävä maksu on tavanomaisessa hankkeessa (14–23 henkilötyöpäivää) 11 000 euroa.

6.2 Maksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että perustellusta päätelmästä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta kuuden kuukauden kuluessa tämän perustellun päätelmän antamispäivästä.

6.3 Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arvioinnista (YVA-laki 252/2017)

Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017)

Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullista suoritteista vuonna 2021 (1272/2020).

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Emmi Hänninen ja ratkaissut ylitarkastaja Erika Heikkinen.

JAKELU

Vantaan Energia Oy
Lausunnon antajat
Mielipiteen esittäjät

Tämä asiakirja UUELY/3712/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/3712/2021 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hänninen Emmi 07.12.2021 14:41

Ratkaisija Heikkinen Erika 07.12.2021 14:43